

REL101 1 Hellige tekster

Kandidat 1001

Oppgaver	Oppgavetype	Vurdering	Status
i Generell informasjon	Dokument	Ikke vurdert	Leveret
i REL101 2.-4. mars 2016	Dokument	Ikke vurdert	Leveret
1 Opplysninger før innlevering	Flervalg	Automatisk poengsum	Leveret
2 Innlevering	Filoplasting	Manuell poengsum	Leveret

REL101 1 Hellige tekster

Emnekode	REL101	PDF opprettet	19.09.2017 09:19
Vurderingsform	REL101	Opprettet av	Emma Hansen
Starttidspunkt:	02.03.2016 10:00	Antall sider	12
Sluttidspunkt:	04.03.2016 16:00	Oppgaver inkludert	Ja
Sensurfrist	201603300000	Skriv ut automatisk rettede	Ja

Seksjon 1

Generell informasjon

Emnekode: REL101

Emnenavn: Hellige tekster

Dato: 2. mars kl 09:00 - 4. mars kl 15:00

Varighet: 2 dager

REL101 2.-4. mars 2016

Bokmål:

Besvar én av de to oppgavene:

Enten:

Gjør rede for ulike oppfatninger om Koranens tilblivelse. Gjør også rede for hvordan en tenker seg Muhammads liv knyttet til dette. Drøft hva ulike oppfatninger kan ha å si for Koranens funksjon som hellig tekst.

Eller:

Gjør rede for særtrekk ved Thomasevangeliet, og gjør rede for spørsmål som gjelder kanoniseringen av Det nye testamentet.

Nynorsk:

Svar på ei av dei to oppgåvene:

Anten:

Gjer greie for ulike oppfatningar om korleis Koranen blei til. Gjer også greie for korleis ein tenkjer seg Muhammad sitt liv knytt til dette. Drøft kva ulike oppfatningar kan ha å seia for Koranen sin funksjon som heilag tekst.

Eller:

Gjer greie for særtrekk ved Thomasevangeliet, og gjer greie for spørsmål som gjeld kanoniseringa av Det nye testamentet.

Klikk < neste > for å komme til innleveringssidene

1 OPPGAVE

Opplysninger før innlevering

Kan besvarelsen brukes til undervisningsformål?

Velg et alternativ

- Ja
 Nei

Jeg/vi bekrefter at jeg/vi ikke siterer eller på annen måte bruker andres arbeider uten at dette er oppgitt, og at alle referanser er oppgitt i litteraturlisten.

Velg ett alternativ

- Ja
 Nei

Innlevering

Her laster du opp besvarelsen din.
Merk at filen skal være en PDF.

Last opp dokumentet her. Maks én fil.

BESVARELSE

Filopplasting

Filnavn	4269918_cand-3186913_4270001
Filtype	pdf
Filstørrelse	99.823 KB
Opplastingstid	04.03.2016 13:02:36

Neste side
Besvarelse vedlagt

Kandidatnummer:**1001**

(Hvis besvarelsen skal leveres på navn, skrives navn i stedet for kand.nr.)

FORSIDE

ved besvarelse av hjemmeksamen, semesteroppgave, rapport, essay m.m.

Emnekode:	Rel101
Emnenavn:	<i>Hellige tekster</i>
Emneansvarlig (normalt faglærer):	<i>Tor Vegge</i>
Eventuell veileder:	
Innleveringsfrist/ tidspunkt:	<i>04.03.2016</i>
Antall ark inkl. denne forside:	<i>7</i>
Merknader/Tittel på bacheloroppgave:	

Jeg/vi bekrefter at jeg/vi ikke siterer eller på annen måte bruker andres arbeider uten at dette er oppgitt, og at alle referanser er oppgitt i litteraturlisten.	Ja ☒	Nei ☐
---	--	------------------------------

Kopiering av andres tekster eller annen bruk av andres arbeider uten kildehenvisning, kan bli betraktet som fusk.

Kan besvarelsen brukes til undervisningsformål?	Ja ☐	Nei ☒
---	-----------------------------	---

Gjelder kun gruppeeksamen:		
Vi bekrefter at alle i gruppa har bidratt til besvarelsen	Ja ☐	Nei ☐

Sette inn forsiden i en oppgave:

- 1) Fyll ut denne forsiden og lagre den som et eget dokument på din PC.
- 2) Åpne den ferdige oppgaven din, og plasser markøren helt øverst på første side.
- 3) Sett inn forsiden. Mange tekstbehandlingsprogram lar deg bruke "dra og slipp", mens andre krever at du bruker menyfunksjoner slik som "Sett inn > Fil" eller "Sett inn > Objekt > Tekst fra fil".
- 4) Lagre oppgaven.

I denne teksten vil jeg forsøke å redegjøre ulike oppfatninger om Koranens tilblivelse, sett fra ulike vestlig-vitenskapelige perspektiver, men også den tradisjonelle muslimske oppfatningen. Til slutt en kort drøfting på hva slike oppfatninger kan ha og si for Koranens funksjon som hellig tekst.

Den tradisjonelle oppfatningen av Koranens tilblivelse er en godt bevart og detaljert fortelling forklart i den første store profetbiografien, *Sirat rasul allah*, også kalt Sira, forfattet av Ibn Ishaq i løpet av første halvdel av det 8. århundre, og i den svært omfattende og kjente Hadith-tradisjonen. Hadith-overleveringene er normative tekster som omhandler profeten Muhammads dagligliv, og består av to deler: En gjengivelse av overleveringsrekken (Hadither med kjente personer i denne rekken er av høyere normativ status), og den faktiske tradisjonen. Denne holder gjerne et budskap eller en oppfordring til hvordan muslimer skal handle og oppføre seg i ulike situasjoner, slik som profeten har gjort. (Rian & Eidhamar, *Jødedommen og Islam* 1999, side 149). Hadith er ikke en del av Koranen, men har en svært høy status i Islam, og fungerer som en forlengelse eller forklaring til mange av Koranens surer.

I motsetning til både Sira-litteraturen og Hadith-tradisjonen, er det svært viktig å nevne at ifølge tradisjonen kan man ikke tidfeste Koranens tilblivelse til et årstall. Den verdslige Koranens innhold er en nøyaktig kopi av den evige himmelske Koran, like gammel som Allah selv. Den verdslige Koranen har vært forsøkt levert av Allah og hans engler flere ganger tidligere, blant annet i form av den hebraiske bibel og den kristne Bibelen. Ifølge islamsk lære har disse tekstene blitt tuklet med av mennesker og beveget seg lenger og lenger bort fra den sanne og evige Koranen. Først gjennom åpenbaringene via engelen Jibril til analfabeten Muhammad (Vogt, 2011) ble den himmelske Koranen nedskrevet og bevart i sin sanne form. Disse åpenbaringene skjedde ifølge tradisjonen fra rundt år 610 e.v.t. Da Muhammad skal ha vært rundt 40 år gammel. Åpenbaringene kom regelmessig fra da av, og ble «brent» inn i hukommelsen hans. Disse tekstene ble etter hans død i år 632 (år 11 etter islamsk tidsregning) nedskrevet av hans følgere, og senere samlet til det vi kjenner som Koranen.

Det er uenigheter om hvorvidt en uferdig samling av disse tekstene fant sted under Kalif Abu Bakr eller ikke. De aller fleste derimot er enige om at den eneste offisielle samlingen fant sted under den tredje Kalifen, Uthman, og er den samme teksten som brukes av muslimer i dag. (McAuliffe, 2006, s. 25, 32 og 33).

Kildene som støtter denne tradisjonelle framstillingen av koranens tilblivelse finnes i Koranen (Koranen kalles derfor ofte en selvbevisst bok), i Sira og i noen Hadither. (Vegge, Tor, 03.11.2015, Koranen, fil: Koranen3noMotzki.pptx).

Tradisjonen om Koranens tilblivelse henger nært sammen med Muhammads livshistorie, naturlig nok. Denne historien finner vi som tidligere nevnt i Sira-tekstene.

Muhammad ble født i Mekka, rundt år 570, og ble foreldreløs som ung gutt. Han oppfostres derfor av en onkel i Quraysh-klanen. Etter hvert som Muhammad blir eldre blir han handelsmann, og gifter seg med den rike enken Khadidja, han var 25 og hun 40. Som nevnt får han sine første åpenbaringer når han er 40 år gammel fra den jødisk/kristne engelen Gabriel/Jibril. Han forkynner i Mekka i ca. År 612, men møter sterk motstand fra lederne. (Mekka på denne tiden var økonomisk avhengig av pilegrimer som kom for å tilbe de mange hedenske altrene som fantes i byen, og dette passet dårlig med Muhammads budskap om den ene og sanne Gud). Han flykter fra Mekka til byen Yatrib i ca. År 622, her får han mange tilhengere og byen blir senere kalt Medina, «profetens by» under Muhammads ledelse. Etter en langvarig konflikt med jødene og de kristne i Mekka kom det et brudd i 624. Muhammad endret nå bønneretningen fra den hellige byen Jerusalem til Mekka, nærmere bestemt den hellige Kabaen. Dette ble begrunnet med en åpenbaring som fortalte at Abraham hadde gjenreist Kaba, og dermed sentrum for det monoteistiske Islam. Muhammad erobrer Mekka i 630, og legger dermed store deler av den arabiske halvøy under muslimsk kontroll. Profeten dør av sykdom ca. 62 år gammel i 632, og i århundret som følger, styrer muslimene fra Spania til India.

(Rian & Eidhamar, Jødedommen og Islam 1999, side 126-128)

En slik framstilling har stor oppslutning blant aktivt troende og praktiserende muslimer, men har møt kritikk fra flere vitenskapelige hold. På 1970-tallet ble den kanskje mest radikale kritikken av denne tradisjonen formulert gjennom John Wansbroughs arbeide. Wansbrough, tydelig inspirert av den historisk-kritiske tolkningen av Bibelen som hadde vokst frem det forrige århundret, mener at Sira, Koranen og Hadith må analyseres som litterære verker, altså med de samme litterær-kritiske metodene som andre tekster. Han bruker begrepet «salvation history» (frelseshistorie) for å understreke at disse kildene er skrevet i all hovedsak for å vektlegge Muhammads og Allahs autoritet, ikke for å gi et nyansert bilde av fortiden. Deres historiske verdi er derfor liten. Denne fortellingen om Muhammads liv er derfor i stor grad

fiksjon skreddersydd for å forklare Koranen, og av svært liten historisk verdi. Flere forskere støtter Wansbrough i sitt syn på Sira, men er mer moderate når det gjelder Koranen.

Wansbrough påpeker at språket i Koranen ofte oppfattes som svært varierende og lite konsekvent. Selv om avsnitt kan ha samme innhold eller budskap er formen og stilen svært varierende. For Wansbrough er dette et tegn på at den tradisjonelle oppfatningen Muhammad som eneste formidler/forfatter er feil. Funnene peker heller til at Koranens tekster er et resultat av en samling av flere uavhengige tekster og tradisjoner, ikke én urtekst. (McAuliffe, 2006, s. 59-60).

Disse uavhengige tradisjonene mener Wansbrough blant annet kan være jødedommen og kristendommen. Dette er fordi han ser for seg Mesopotamia som tidlig ynglested for Islam, ikke Mekka og Medina, som man tradisjonelt ville sett for seg. En av grunnene til dette er den polemiske stilen rettet mot jødedom og kristendom man finner i deler av Koranen (for eksempel Q4,160). En slik stil antyder et behov for distansering fra nevnte grupper samt et behov for grensemarkering. Deler av den islamske tradisjonen kan dermed ha utspring i kristne og jødiske tradisjoner. Denne koblingen kommer til syne i temaene vi finner i koranen: pakt, og gjengjeldelse (Q33, 22-24), tegn og monoteisme (Q2, 163-165). (Vegge, Tor, 03.11.2015, Koranen, fil: Koranen3noMotzki.pptx).

Den tradisjonelle tidfestingen av den kanoniske Koranen vi kjenner i dag er Wansbrough også helt uenig i. Ettersom hverken Koranen selv, eller Sira-tekstene kan brukes som historiske kilder, mener han at en hypotese som støtter en langt mer langstrakt samling virker mer sannsynlig. Først på 800-tallet skal den kanoniske Koranen ha blitt utgitt, denne estimeringen begrunner han i en juridisk eksegesi som referer til Koranen som kilde, som dateres til rundt samme tid som Wansbroughs datering av koranen. Dette er en teori som støttes av blant annet Joseph Schacht og hans arbeide med islamsk rettsvitenskap. Det skal altså ha vært samlinger av tekster før 800-tallet tid som også gikk under navnet «Koranen», men en autorisert kanonisert utgave fantes ikke. (McAuliffe, 2006, s. 61-62).

Flere vil si at Wansbrough er for radikal i sin datering av Koranen, deriblant Patricia Crone og Michael Cook, som heller daterer kodifiseringen til sent på 600-tallet. (McAuliffe, 2006, s. 33). Tanken om en Koran som er påvirket av kristne og jødiske ideer er ikke ny, og var

populær frem til 1900-tallet. Interessen sank ettersom flere mente at for mange forskere gikk inn i studiet med en forutinntatthet og en agenda.

Günter Lüling stiller seg noe uenig til denne holdningen. Men sin teori om at både jødedommen og kristendommen har mistet flere av sine tidligere dogmer, forsøker han å bevise at disse kan gjenoppdages ved hjelp av en systematisk og svært omfattende studie av koranen. Dette gjør han i verket *Über den Ur-Qur'an: Ansätze zur Rekonstruktion vorislamischer christlicher Strophenlieder im Qur'an* (1974).

Lüling mener – slik som flere andre – at tekstene i Koranen har – i likhet med den hebraiske bibel og den kristne bibel – blitt manipulert og endret gjennom tidene. Ved å granske flere surer, og legger med hensikt den tradisjonelle fortolkningen til side for å forsøke å finne gjemte og glemte betydninger eller temaer som igjen kan kobles til Jødedommen og kristendommen. Skulle denne fremgangsmåten mot formodning ikke gi tilfredsstillende resultater, forsøker Lüling å granske den Uthmanske teksten, skrevet med en konsonantskrift, en såkalt «defekt» skrift. «Koran» betyr resitasjon, og islam har en lang tradisjon for memorering og resitering av Koranen, derfor var denne Uthmanske kodifiseringen tilstrekkelig. Uten en kjennskap til denne teksten fra før er den svært krevende å lese, og er derfor svært åpen for fortolkning. Ved å studere denne, kan Lüling avdekke andre tolkninger og eventuelt finne ord eller grammatiske uttrykk som kan vise til at det tidligere har vært en jødisk-kristen tekst.

Lülings teori forteller oss altså at Koranen består hovedsakelig av to typer tekster: Tekster med jødisk-kristen opprinnelse som har blitt tilpasset islam, og derfor med doble betydninger. Og tekster som er originalt islamske, som har blitt lagt til de jødisk-kristne tekstene på et senere tidspunkt. Tekster i Koranen er altså hentet fra uavhengige kilder, ifølge Lüling. Som jeg har så vidt vært inne på, er det flere fagfolk som anklager Koranen for å være splittet i stil. Lüling konkretiserer dette ved å dele den inn i fire språk: (1) det tidlig kristne; (2) det «kaotiske» muslimske, som stammer fra gjentolkninger av de tidlig-kristne tekstene; (3) kommentarene tillagt de reviderte tidlig-kristne tekstene, og til slutt (4) språket i de originale muslimske tekstene. Disse fire «språkene» Lüling finner i Koranen er resultatet av flere revisjoner og endringer av Koranen, totalt tre. Den første revisjonen var resultatet av et forsøk på å skape en arabisk monoteistisk retning, uavhengig av de rivaliserende kristne retningene. Han mener denne revisjonen fant sted omkring 60 år før Muhammads tid, og fortsatte med ham. Muhammads rolle her er altså ikke like redusert som i Wansbroughs teori. De påfølgende revisjonene var trolig gjennomført innen profetens død eller kort tid etter.

(McAuliffe, 2006, s. 65-67).

Koran-eksegese, debatt og studier av Koranen har vært en rik tradisjon innen islam i lang tid. Likevel er det selvsagt en stor forskjell på den typen Koran-studier foretatt innenfra islam og de hovedsakelig vestlige vitenskapelige studiene gjort i de siste to århundrene. Det er to forskjellige disipliner, ofte med vidt forskjellige mål. Ifølge Islam er som sagt Koranen evig, det er en direkte kopi av «bøkernes mor» som eksisterer i paradiset med Allah. Ingen skrev Koranen, den ble åpenbart av engelen Jibril, til den siste i en lang rekke profeter som alle hadde forkynt Guds budskap, Muhammad. Ettersom Allah er hellig og allmechtig, er han, hans profet, og hans bok hevet over all form for kritikk. Alt som setter spørsmål ved Allahs hellighet, eller hans hellige lover er derfor å regne som blasfemi. Koran-eksegese og den supplementerende Hadith-tradisjonen har derfor ikke vært et forsøk på å stille spørsmål ved Koranens validitet, men heller gi klarhet i hva Guds ord og vilje er, slik at muslimer skal vite hva det vil si å være en god muslim. Dette studier fra hva vi kaller et innenfra-perspektiv.

Det jeg har presentert i denne teksten, er eksempler på studier gjort om Koranen med utgangspunkt i et utenfra-perspektiv. Fordi man ikke har samme tilknytning til islam står en ofte friere til å vurdere fakta kritisk og bruke vitenskapelige metoder. Koranen må man derfor anta å ha blitt til på samme måte som andre tekster vanligvis blir til. Når en jobber med et utenfra-perspektiv er faren for forutinntatthet til stede. Det er nemlig ikke mulig for å utføre objektiv og nøytral vitenskap i en slik sammenheng. Enhver forsker vil bringe med seg sin kulturelle bagasje og det vil til en viss grad farge resultatet. De som benytter seg av Koranen med et innenfra-perspektiv vil fort kunne oppleve slike teorier og slikt arbeid som jeg har presentert som svært støtende og respektløst. Forholdet mellom muslimer som jobber med eksegese og vestlige vitenskapelige metoder har derfor resultert i mange diskusjoner og uenigheter.

Den tradisjonelle Koran-eksegesen er altså ikke kompatibel med den vestlige vitenskapelige metode. Muhammad Mustafa al-A'zami er en forsker tett knyttet til Islamic World League i Mekka og har klare bud til sitt forskermiljø: «only the writings of a practising Muslim are worthy of our attention.» (McAuliffe, 2006, s. 277). Dette er en holdning som er sterkt utbredt blant flere muslimer, spesielt i Arabia. Dette hører igjen sammen med den statusen Koranen har i Islam. Den er som sagt overordnet all form for kritikk. Vestlige forskeres forsøk på å tidfeste Koranen til en tid eller gruppe mennesker som ikke samsvarer med den

islamske tradisjonen oppleves derfor ofte som et angrep mot Islam. Arbeidene kan oppleves som reduksjonistisk over islamsk kultur, og er trolig grunnet i en frykt for at den vestlige innflytelsen i muslimske samfunn vil bli for stor. Flere frykter altså et samfunn hvor selv det aller helligste er åpent for kritikk, og Islam vil bevege seg bort fra idealet. En slik tankegang er kanskje ikke helt uberettiget, ettersom kristendommen og Bibelen har gjennomgått et lignende statusfall i deler av Vest-Europa. Innad i forskermiljøene, derimot er disse ulike oppfatningene av Koranens opprinnelse og betydning svært ønskelig. Ved bruk av vitenskapelige metoder er det mulig å lære mye om livet på den tiden og i det området verket ble til. Flere muslimer stiller seg enda svært kritiske til å la vestlige forskere granske tekstene, og mener dette er noe som er best holdt innad i religionen.

I denne teksten har jeg forsøkt å gjøre rede for ulike vestlige syn på hvordan og hvorfor Koranen er slik den er i dag. Den islamske tradisjonen mener jeg også er en essensiell del, ikke bare fordi det er fortellinger som er svært viktige for muslimer i dag, men også fordi de aller fleste av dagens forskere tar utgangspunkt i både Sira og Koranen i sitt arbeide. Konklusjonene er forskjellige, og ettersom vestlig vitenskapelige studier av Koranen enda er et relativt ungt felt, er det mye som fremdeles er uvisst.

Litteraturliste:

- Vogt, Kari (2011, 07.11.). Gabriel – ifølge islamsk tradisjon. Hentet 02.03.16 fra: https://snl.no/Gabriel%2Fif%C3%b8lge_islamsk_tradisjon
- McAuliffe, J. D. (Red). (2006). *The Cambridge Companion to The Qur'an*. New York: Cambridge University Press.
- Rian, D. & Eidhamar, L. G. (1999). *Jødedommen og Islam*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Husk å klikke <Lever prøve> og bekreft ved å klikke < Ja, jeg leverer prøven nå>